

30.05.2018

Sisäministeriö
PI 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite SM011:00/2017; Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97§:n muuttamisesta

Asia **Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto sisäministeriölle hallituksen esityksestä laiksi ampuma-aselain, maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97§:n muuttamisesta**

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/853 aseiden hankinnan ja hallussapidon valvonnasta annetun neuvoston direktiivin 91/477/ETY muuttamisesta on annettu 17 päivänä toukokuuta 2017. Sen kansallisen täytäntöönpanon määräaika päättyy 14 päivä syyskuuta 2018. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan direktiivin täytäntöönpano vaikuttaa osana kulttuuriperinnön säilyttämistä ja urheilua. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ota kantaa direktiivin täytäntöönpanoon siltä osin kuin se liittyy maanpuolustukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo asianmukaiseksi, että sisäministeriö on pyrkinyt laatimaan ampuma-aselain muutokset siten, että direktiivin mahdollistamat poikkeukset voidaan ottaa kansallisesti käyttöön. Vaikuttaisi siltä, että direktiivin sanamuodoista huolimatta on mahdollista pyrkiä laatimaan soveltamiskelpoista kansallista lainsäädäntöä. Direktiivin sanamuodot ovat kuitenkin siinä määrin vaikeaselkoisia, että sisäministeriön lienee tarpeellista laatia hyvin selkeät ohjeet harrastajille, jottei lakia rikottaisi sen vaikeaselkoisuuden vuoksi. Eräiltä osin esityksellä kuitenkin ehdotetaan säädettäväksi enemmän kuin direktiivin täytäntöönpano vähimmillään vaatisi ja lisäksi esityksessä edelleen säilytetään eräitä direktiiviä kireämpiä kansallisia ratkaisuja. Osalla kansallisista ratkaisuksista on kuitenkin pyritty ja onnistuttu ratkaisemaan käytännössä ilmenneitä ongelmia. Toisaalta osa kansallisista ratkaisuksista ei ole ollut niinkään välttämättömiä ja tarpeellisia, jolloin niiden kumoamista voidaan harkita.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että 15 §:n asekeräilijää koskevan pykälän muotoilu on museoiden osalta tiukempi kuin muiden pykälän tarkoittamien toimijoiden. Pykälän muotoilu ei myöskään kata valtion, kunnan, kuntayhtymän tai julkisoikeudellisen yhteisön ylläpitämää museotoimintaa. Museo nimikkeen käyttöä ei Suomessa ole rajoitettu, mutta museolaissa (729/1992) säädetään museotoiminnan tavoitteista ja valtionosuuden saamisen edellytyksistä. Valtionosuuden edellytykset täyttävällä ammatillisella museolla tarkoitetaan kunnan tai kuntayhtymän taikka muun yhteisön tai säätiön ylläpitämää sääntömääräisesti museotoimintaa harjoittavaa toimintayksikköä, jolla on kokonaiset, vakituista ammatillista henkilöstöä ja joka on avoinna yleisölle. Museon toiminta

voi täyttää valtionosuuden saamisen edellytykset, vaikka se ei olisi hakeutunut tai sitä ei olisi hyväksytty valtionosuuden piiriin. Lisäksi todetaan, että opetus- ja kulttuuriministeriössä on valmisteilla museolain uudistus, joka liittyy museoiden valtionosuuksiin ja joka on tarkoitus antaa eduskunnalle kesäkuussa 2018. Opetus- ja kulttuuriministeriön esityksellä saattaa olla vaikutus sisäministeriön esityksen viittaussäännöksiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää esityksen 42 b §:n 2 momentissa esitettyä keräilyaseita koskeviin lupiin liitettävää kategorista ampumakieltoa tarpeettoman kireänä ja siihen liittyvää poikkeusluvan hakemista hallinnollista työtä lisäävänä. Huomioon tulisi ottaa, että asekeräilijän keräilysuunnitelma voi koskea myös tavanomaisia ampumaurheilussa ja metsästyksessä käytettäviä ampuma-aseita. Esityksessä esitetyn muutoksen mukaan keräilijä ei enää pystyisi käyttämään keräilykokoelmaan kuuluvaa asetta aktiiviseen harrastukseensa. Direktiivin sanamuotojen mukainen täytäntöönpano ei edellytä tällaisen ampumakiellon säätämistä. Lisäksi ilmeisesti yleinen tulkinta on ollut, että ampuma-aseen hallussapitoluvan voi saada jollakin laissa säädetyllä perusteella ja tämän jälkeen ampuma-asetta voi käyttää myös muuhun lailliseen käyttötarkoitukseen edellyttäen, että ampuma-aselain mukaisia lupaehtoja ja muuta käyttötarkoitukseen liittyvää lainsäädäntöä noudatetaan. Tämän tulkinnan säätäminen ampuma-aseissa saattaisi olla suotavaa tulkintaerimielisyyksien välttämiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää sisäministeriölle, että esityksen 42 c §:n 3 momentissa säädetty ilmoitusvelvollisuudesta poikkeaminen pidennettäisiin 10 vuorokaudesta 30 vuorokauteen. Nyt esityksessä oleva 10 vuorokauden ajanjakso on hyvin lyhyt käytännön tarpeita silmällä pitäen. Esimerkiksi yksittäisen harrastukseen liittyvän matkan kesto saattaa jo ylittää tuon aikamääreen.

Muilta osin opetus- ja kulttuuriministeriöllä ei ole esityksestä huomautettavaa.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Vanhempi hallitussihteeri

Rami Sampalahti